

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .		Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
---	--	--	---

Jó esztendő.

Debrecen, augusztus 11.

A magyar mezőgazdaságnak ezt az esztendejét Deák Ferenc adomájának gazdájával lehet illusztrálni, aki amint ismeretes, a kövér termés konstatálása után így sóhajtott föl: „mák még sem termett.“ Nem tudjuk, hogy fog kiütni a mák „hozama“, a mint a hivatalos termésjelentések mondani szokták. Az azonban bizonyos, hogy az idei évnek jó termése van: rekord-termés, — állapítják meg a gazdasági körök. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a múlt évnek is igen jó termése volt: ezt a két esztendőt különös jelentőségűnek, szinte egész jövőnkre kihatónak kell tekinteni.

S ez a kedvező jelenség nem áll egyedül a magyar gazdasági életben. A városokban az egyre fejlődőben levő építkezési kedv, az új alapítások szaporodása, amelyek ha nem is pótolnak mind hézagot, de mindenesetre pezsgő tevékenységnek, a korábban lomha tőkének mozgékonyosságát, az iparvállalatok iránt fölébredt érdeklődését mutatják; s végül a külföldi, jelesül pedig a francia tőkének bevonulása a magyar pénz-és hiteléletbe: mindezek együttvéve a nemzeti fejlődésnek és vagyonosodásnak képét adják.

A karcsu nők.

A lapokban mindig van egy csomó közlemény, a női hiúságot legyezzető és kultur-histórikust érdeklő de bocsássák meg a szerkesztő urak, a közleményeket én nem a szerkesztőségi, de a hirdetési oldalokon keresem. Mert a hirdetések a lélekbuvár részére igen becses documents humaints és bizton hiszem, hogy a korunk majdani krónikása erkölcsünk után ne ma mi magvas cikkeinkben, hanem a lapjaink hirdetései között fog kutatni, s pedig első sorban is a ma asszonyának lelki világát boncolgatva.

Mert az író fantáziája vezeti, a hirdető kereskedőt pedig a tömegek izlése, vágya, kívánsága. Ami nem kell a tömegnek, az a hirdetés mihamarább eltűnik. De a periodikus vissza-visszatérő hirdetés azt jelenti, hogy a hirdető árú az a tükör, amelyben meglátjuk a tömeg arcának valódi képét. Pszichológus testvéreim, gyerünk csak a hirdetési oldalhoz, nem nagy bölcsesség kell ám ahhoz, hogy kikösködjük belőle a ma asszonyának arcképét. Az északi országokban divatos most a nők szellemi kulturája: tele vannak lapjaik, könyvek hirdetésével, tanfolyamok ismertetésével és nem hallott mennyiségben hirdetik azokat az orvosi könyveket, melyek fontoskodva mondanak el szörnyű malacságokat a szerelmi életről. A francia lapok hirdetéseit pedig uralják azok a mesterek, mesternők, gyógyszerészek, droguisták, orvosok és kuruzslók azok a szerekek, a melylyel a modern kar-

Igaz, hogy teljes öröme nincsen ok. A kivándorlás nem szűnt meg, a drágaság még egyre érezhető, az értelmiség eladósodottsága még mindig növekvőben van; de a jobb termés talán csökkenteni fogja az új világ után való vágyakozást s a minden vonalon növekvő keresőképesség enyhíti a drágaságot, amelyet, ugylátszik, megszüntetni, visszaszorítani semminemű eszközzel nem lehet. Az általános eladósodottság oly régi eredetű, hogy abból egy-két év megváltást nem jelenthet. Sok minden kellene ehhez a társadalmi fölfogás megváltoztatásától kezdve, amit azonban itt részletezni bajos.

A panaszok évei, a zugolódo idők után végre kedvezőbb korszak került a magyar életre. Megvan-e benne az erő, hogy a termésnek érték- és vagyontöbbletét okosan kihasználja, eredményes befektetésre fordítsa, azt nemzeti vagyonnak idehaza tartsa, gyümölcsöztesse, hogy a tömeges új alapítás közül mennyi állja meg a helyét, s mennyi tud magának olyan erős alapot venni, amelyen később, a rossz viszonyok között is megállhat és zavartalanul végezheti a maga hivatását; s hogy a külföldi tőke érdeklődése rövid ideig tartó futó viszony lesz-e, vagy örök időre tartó összeházasodás kezdete: ezt a jövő fogja megmutatni.

csuságot meg lehet szerezni vagy meg lehet tartani.

A divat-reklám képei mindig és minden korban megfelelnek az aszonyi szépség akkori ideálja típusának. Az olvasó nőben azt a vágyat kell, hogy felkeltse: be szeretnék ilyen lenni! És évek óta a reklámképeken nem látunk más asszonyi termetet, mint amelyik hasonlít egy fordított kérdőjelhez. A karcsuság, a szelid hajlásu vonalokból alkotott női termet áll a modern női szépség lobogójának címerén. A Rubens-féle, gömbölyűségekkel teljes női termet kiveszett a divatlapok hasábjairól. A cél „a lehető legkevesebbet“ kívánni. A finom vonalak költészete a modern női test és e vonalakhoz hozzájutni, a ma asszonya nem riad vissza teáktól, pasztilláktól, orvosoktól, amik és akik egy vagyont jelentenek a lapok hirdetéseire nézve a soványító szerek hatalmas forgalma mián. Én a modern nő karcsuságával pár szóval foglalkozni kívánok, mert én eme újabb divathóbortban is látom a testi és lelki motívumokat, melyeknek vannak előnyei is — mint az angol mondja — dranbacks-jei.

Az olasz reneszánsz kora óta va negyáltalán karcsu nő: odáig csupán sovány volt. ami lényeges különbség. A karcsu női testek ellenben szögletesek. A reneszánsz koráig, bocsássanak meg hölgyeim, a nők igen sokat ettek, torkoskodtak és — ismét bocsánat — sokat ittak. Ami ma flirt, az akkor torkoskodás volt.

Az okos előrelátás mindenesetre az egész vonalon azt parancsolja, hogy a jó időket, a kedvező helyzetet a sovány esztendőkre való berendezkedésre használják föl. A bank-mérlegeknek van egy ismeretes terminus technikus: a „latens tartalékok.“ A bőséges nyereségnek azt a részét értik ezalatt, amelyet a falánk részvényesek elől elrejtenek a további esztendők veszteségeinek fedezésére, vagy gyöngébb osztalékának kiegészítésére. A magyar társadalmi és gazdasági életben, amelyben eddig nagy hajlandóság élt arra, hogy a napnak egész jövedelmét még az este elköltse, kultuszt kellene teremteni az ilyen tartalékolásra, — mert hogy a jó konjunkturák után a rosszak fognak következni, azt minden bölcsesség és minden nemzetgazdai készülség nélkül meg lehet állapítani.

Különösen szólnak mindezek a vidék életének. Az általános föllendülés révén a vidék kereskedelmi és ipari középpontjai most kezdenek a valóságban számítani. Budapest nem szorul már arra, hogy mindent belétömjenek s minden ott keresse az érvényesülést; a vidéken is megindulnak ugyanazok a jelenségek, amelyek a főváros fejlődését annyira siettették. Ipari alakítások, az ingatlanok árának emelkedése és élénk forgalma, régi tervek rohamos megvalósítása

Az a szerelem, ami ma a nő minden idegzését megremegteti, melyben a lélek és test egyforma szereplők, a mi korunk születte. A Rubens asszonyok a szerelem terén egyszerűek voltak, de az étkezésben raffináltak. A mint ma a legtisztességesebb asszony lelkében is viharoznak pillanatok, mikor szeretne forró öleléseket és csókokat váltani valakivel, aki nem a férje, abban a gömbölykés termetek idejében a vágyaknál intenzívebb volt a vágy hatalmas evések és ivások irányában. A jeles La Fontaine mester épen annyit ír a maga korában az itókás asszonyokról, mint egy mai vigjátékiró, a nélkülözhetetlen csókos asszonyokról. Amint a kultúra nemesedésével anó belép a férfi életébe, mint a szerelem istennője s a szerelem kifinomul pazar, ezerszínű, raffinnált misztériummá — megszületik a karcsu nő, mert, bocsássanak meg hölgyeim, a férfiak lelki finomságának valóságos fokmérője az, hogy mennyire képes a szelid vonalak művészi hajlásait fölébe helyezni a nem annyira a lélek és idegek, mint a test érzékiségének tetsző vonaltalan súlyos valóságának. Hogy a nő evés és ivás helyett a szerelem tulfinomult gyönyöreit választotta a maga részeül, ezt az előnyök közé kell, hogy felírjuk.

A második előny, mely a karcsusággal jár karöltve, a sport divatba jövele. A régi regényalak, a gyengéd, nyaffogó teremtés, még egy kicsiny mellbaj is járult megfestéséhez. Valójában is a leányféle, asszonyféle finomnak, előkelőnek tartotta a nyafkaságot. A ma asszonyától megkivánják, hogy arcának piros-

Önkéntesek figyelmébe!

Aki egyéves önkéntes akar lenni, az **gyenruháját és felszerelését Koros Sándornál Debreczen, Széchenyi utca 34. sz. alatt** (csendőrségi lak-tanya) szerezze be. — Kívánatra költségvetés díjtalan,

és a nehéz községi kölcsönöktől való szabadulás igyekezete; mindez jobb perspektívát kínál és lehet, hogy meg is adja.

Ennyi kedvező körülmény óvja meg a gazdasági életet attól, hogy annak az obstrukció se ártson. Az obstrukció dühöng és csökkenti a jövő szép kilátásait. De a mit az isten jókedvében két marokkal adott a magyarnak, azt az obstruktorok se ronghatják meg.

Technika meg egy beszéd.

A képviselőház ülése.

A képviselőházhoz egymásután érkeznek az obstrukciót elítélő törvényhatósági fölirotok, amelyeknél az ellenzék nem mulasztja el a maga megjegyzéseit megtenni, míg a nagyon is gyéren érkezett két-három véderőjavaslat elleni kisvárosi fölirotot nagy gaudiummal fogadja.

Ma különben egy véderővitás beszéd is hangzott el, Förster Aurélé, aki öreg, kopott vicekkel hadakozott a hadsereg ellen.

A mai ülésről szóló tudósításunk a következő:

Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Jelenti, hogy a miniszterelnök meghívta a képviselőházat a király születésnapján és Szent István napján tartandó misére és ünnepekre.

A Ház küldöttséggel képviselteti magát, a királynak pedig az elnök utján fogja kifejezni szerencsekívánatait.

Elnök bemutatja Baja város feliratát az obstrukció ellen. (Helyeslés jobbról.)

Lovászy Márton javasolja, hogy a felirat ne csak a kérvényi, hanem a közoktatási bizottságnak is adassék ki. (Nagy derűltetés.)

— Még tanítani kell a bajaiakat — kiáltják a baloldalon.

Ráth Endre névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri husznál több képviselő nevében.

1. §. Aki ez ellen vét, huszonöt vevőzt

ságát a levegő, a vér, az erő adja. a nő lovagol, korcsolyázik, rödlizik, ló, tenniszezik, karja, szeme, szive a helyén van. De karcsu kell, hogy legyen, mert én istenem, Rubens asszonya, hogyan festene sportkosztümben? No és még egyet. A karcsúság kiszorította a krinólint, a tournürt s minden atyafiukat, mert a ma asszonya azt akarja, hogy a ruha ne elleplezője, hane mfelfedezője legyen a világ legédebb harmóniájának, a női test hajló vonalainak, mint a szellemes M. asszony mondta on dit szerint: — nem azért adta a jó Isten, hogy csak szakácsnőm tudjon róla, férjem elvégre is nem ért hozzá.

Ezek volnának az előnyök, de van nem megvetendő dranbacks is. A hirdetések között láthatók a szereti azoknak a mindenféle kotyvasztékoknak, melyeket mint soványító szereket ajánlanak. Mellettük a hirdetései azoknak a mindenféle miedereknek. Hát hölgyeim, én a miederhez ilyen szempontból nem értek, magam részéről igen bájos dolognak tartom, ha például bizalmas együttlét esetén a mellettünk levő széken pihen a kis mieder. De orvosi szak tekintélyek más véleményeket hangoztattak; Sébilleau dr. ezt mondja: A mieder öngyilkosság. Ha feleségem azt kérdezné, hogy megcsaljon-e, vagy miedert viseljen, azt mondanám, hogy inkább csaljjon meg.

Maréchal dr. igybeszél: Törvényt kell csinálni.

1. §. Miedert viselni csak öreg asszonyoknak szabad, legyen bár a mieder neve curasse.

Elnök bemutat négy feliratot a katonai javaslat ellen.

Eszterházy Mihály gróf ellenindítványt tesz és az ellenzék mindegyikre nézve névszerinti szavazásokat és azok holnapra halasztását kéri.

— Arisztokratikus obstrukció! — kiáltják jobbról.

— Ez az igazi demokrácia! — felelik balról.

Elnök elrendeli a névszerinti szavazások holnapra halasztását.

Napirendre kerülnek a névszerinti szavazások a különböző kérvények hovautalása tárgyában.

A megejtett névszerinti szavazások alapján a Szabadka, Szekszárd és Eger kérvénye ügyében az elnökség indítványát emeli határozatra.

Förster Aurél: Tisza István gróf eltér a magyar történet tanításától, amikor azt mondja, hogy a magyar nemzet önként választotta a Habsburgokat, amikor nagyon jól tudja, hogy aranyakkal vették meg a főurakat.

Hock János: Podmaniczky püspök 40 ezer aranyat kapott.

Förster Aurél: Azóta is mindig így jártak el a magyarokkal szemben. Tisza István gróf azt mondja, hogy a századnyelv csekélység. Akkor miért nem csinálják meg? Ausztria az utóbbi időben nagyon érzékeny, pedig még csak nemrég is szinpadon, irodalomban ugyancsak ütötték, gunyolták ezt a hadsereget. Egy sereg anekdotát mond el azután, végül a javaslatot nem fogadja el.

Batthyány Tivadar gróf az elnöki napirenddel szemben ellenindítványt terjeszt be. Csodálatosnak tartja, hogy a hadügyminiszter épp akkor mond le, amikor a vele készült véderőjavaslatokat tárgyalják. Kérdi a miniszterelnököt, tudja-e, hogy ki lesz Schönaich utóda és ha igen, azonosítja-e magát e javaslatokkal. Mert ha nem, a kormány nem vállalhat felelősséget a javaslatok tárgyalásáért.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Batthyány Tivadar gróf fölszólalásában az újsághírek után indul, amelyeknek valódiságáról nem győződött meg, pedig még ha igazak, sem jelentenek semmit,

2. §. Aki ez ellen vét, huszonöt vevőzt kap.

Be kellene tiltani az összes kotyvasztékokat is, melyek, nem érnek semmit és ekkor mint soványító szerek hirdettetnek. Mert veszedelmesek. Bár hozzájuk hasonlóan veszedelmes, mikor a nő, a vonalak érdekében éheznek és szomjazik úgy, hogy a rettenetes áldozat ezredrészt sem hozná meg, ha férjéről lenne szó. Mert hölgyeim, ilyen öreg lelki buvár, mint én, beszélhet nyiltan. Ha a férjéről volna szó, nem törnék magukat a forma után divathóbort sem volna, éhen veszne a szabónő, masamód, patikus, droguista, kémikus, parfümgyáros, akik mind-mind az önök titkos és nem titkos, létező és talán még nem is létező szerelmének köszönhetik létüket. Mert olyan asszony, aki senki más szerelmére ne vágya, Krisztus születése előtt élt 4252-ben, de fel is jegyezték az esetet. De hölgyeim vigyázat, vigyázat. Nézenek körül barátnőik között, hiszen azt hiszem, ezt nem olyan nehéz megtenni. Azok a zasszonyok, akik nem neuraszténások, nem hisztériások, nem peszimisták, nem kedélybeteg, azok nem viselnek miedert, nem tartanak éhség-kurát, nem használnak mérges droguistaszereket.

És hogy befejezem a karcsúság körülményeinek a megvitatását, higyjék meg hölgyeim, nem a karcsúság, ne ma molettség a legfontosabb az életben és az élet vezérlő motívumaiban, a szerelemben — hanem az egészség.

mert a véderőjavaslatokért egyedül a magyar kormány felelős. (Eljenzés.)

A Ház ezután nagy többséggel elvetette Batthyány Tivadar gróf ellenindítványát és elfogadta az elnöki javaslatot.

Az ülés délután negyed három órakor ért véget.

Nagy-Debrecen.

A Tisza—Szamos csatorna tervezetéhez.

Megemlékeztünk már arról, hogy a jog- és pénzügyi bizottság ülésén egyik bizottsági tag oly nagy jelentőségű eszmét vetett fel, mely megérdemli az országos érdeklődést és támogatást. Ez a terv: a Tiszát- és Szamost összekötő csatornának Debrecenben keresztül való létesítése. A pénzügyi bizottság egyhangú lelkesedéssel magáévá is tette a javaslatot s ezzel a kezdőlépés e kiszámíthatatlan hatású terv keresztülvitelére megtörtént. Jól mondotta azt a bizottság egyik tagja, hogy Debrecennek kell a kezdeményező lépéseket megtennie és mindaddig ernyedetlen kitartással erős agitációt kifejtenie, mignem az elhangzott ige testet fog ölteni.

A cél a csatorna létesítése által kettős. A terv szerint ugyanis e csatorna nemcsak hajózási, tehát kereskedelmi célokat szolgálja, hanem a Hortobágy hasznosítás céljaira is fel fogják használni, mint öntöző csatornát.

(A hasznosított Hortobágy.)

Nagyon jól tudja mindenki, hogy mit jelent Debrecenre nézve a Hortobágy hasznosítása. Az lesz a legnagyobb polgára Debrecennek, aki ezt szerencsés kézzel keresztül viszi. Hogy Debrecen tovább élhessen, igazi városi életet éljen, a Hortobágyot haladéktalanul hasznosítani kell. Épen ezért örömmel üdvözljük a polgármestert, midőn kijelentéséből arra véliünk következtetni, hogy ez az idő immár közel van. A Hortobágy lesz az a kincse Debrecennek, melynek jövedelme lehetővé teszi a város Debrecen megteremtését. E nélkül nehéz lesz keresztül vinni a városszabályozást, a nagyerdő rendezését, a kövezési teljes programot stb. Mig ha ez meg lesz, jóformán a lakosság megterhelésénélkül lesz mindez könnyen megvalósítható.

(A hajózható csatorna.)

Tudvalevő dolog, hogy a megboldogult Hyeronymi kereskedelmi miniszter egyik legkedvesebb terve volt az, hogy a Duna—Tisza csatornát kiépítse. Kétféle terv merült fel. Az egyik szerint Szolnoknál, a másik szerint Csongrádnál érintette volna a csatorna a Tiszát. E nagy horderejű országos terv kivitele Hyeronymi halála által késedelmet szenvedett, azóta mit sem hallani róla. Most, hogy a város a kezdő lépést a Tisza—Szamos csatorna létesítése érdekében megtette, kötelességünknek tartjuk — a vezetőkörök figyelmét felhívni arra, hogy lépjenek akcióba a Duna—Tisza csatornának Szolnoknál való kiépítése érdekében. E kettőt egyszerre kell irányítani, mert egyik a másikkal szorosan összefügg.

Sok áldozatot kíván a kivitel a várostól még abban az esetben is, ha az állam maga veszi kezébe az ügyet. De nem szabad bármily nagy áldozattól sem visszarettenni, nem pedig azért, mert ez a befektetés sokszorosan vissza fog térülni. Összekell kötni a Duna—Tisza és Tisza—Szamos csatornát egymással s ez által el lesz érve az, hogy keleti és nyugati Magyarország közvetlen vízi összeköttetésbe hozassék. Leírhatatlan az a fellendülés, mely ennek megvalósítása által Debrecenben azonnal mutatkoznék. Valóságos második fővárosává lenne az országnak nemcsak kulturális, hanem gazdasági téren is. Debrecen lenne találkozó helye ütköző pontja a kelet-ről-nyugatra és nyugatról-keletre irányuló kereskedelemnek és iparnak.

(Debrecen közlekedési gócpont.)

De még szebb reménységgel telhetik be lelkünk Debrecen jövője iránt, ha tekintetbe

Valódi angol és hazai gyártmányú gyapjuszövet üldönságokat legnagyobb választékban, szigorú szabott árak mellett szerezhetjük be Weisz Adolf posztó nagykereskedőnél, Debrecen, Kossuth-utca 1 sz. alatti. Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában.

vesszük azt, hogy — mint bizton hisszük — a Kassát, Debrecen és Aradot összekötő már tervbevett észak-déli irányú országos fővasut vonal kiépítése közel van a megvalósuláshoz. Mily gyönyörű perspektíva ez Debrecen jövőjébe! Ez a vasuti fővonal ugyanazt a szerepet töltené be északi és déli Magyarország közt Debrecenre nézve, mint a Duna—Tisza és Tisza—Szamoszt összekötött csatornák Kelet és Nyugat közt. Debrecen szerencsés központi fekvése Budapest után a legnagyobb vasuti gócponttá tenné. Hogy mit eredményezne a szárazföldi és vízi közlekedésnek Debrecenben, mint középpontban való összetalálkozása, azt annak, ki városát igazán szereti, fejlődése iránt féltő gonddal viselgetik, meghatottság nélkül nem lehet leírnia.

Szinte látjuk, amint a dunántul és a nagyalföld felől jövő hajók gabonával megrakodva sietnek a gabonatermékekben szegény Erdély népe nyomorainak enyhítésére. De nem jömmének innen vissza üresen, mert nyers ércekben szállítanak vissza a gabonában otthagytott értéket a Nagy-Alföld és Dunántul fejlettebb gyáriparal bíró városai — így első sorban Debrecen — felé. Ugyanez történné az ország testét délről északra átszelő vasutvonalon.

(Debrecen gyárváros.)

Ez óriási, Debrecenen keresztülmenő forgalom lebonyolítására itt emelkednének a vasutigazgatóság, hajózási felügyelőség és a tőzsde stb. díszes palotái. Ezer és ezer ember találna új foglalkozást s ez a másuttal való óriási beözönlést eredményezné. A különválasztott személy — és teherpályaudvarokon, a csatorna nagykiterjedésű kikötőjében, rakodópartján állandóan az emberek ezrei feketélnének. A csatorna létesítendő mellékágának vizét a százával keletkező gyárak- és mindenféle iparvállalatok telepei, talán bátran mondhatjuk, egy ujjonnan épülő gyárváros, olcsó-hajtóerejének szolgáltatására lehetne felhasználni. A város villamos üzemének kiterjesztésére ugyan találhatnánk-e olcsóbb és célszerűbb módot annál, mely szerint szintén a csatorna vizét használnánk fel e célra. A vízvezeték vízbőségében sem lehet nagyon bizakodni, legalább is valószínű annak a feltevése, hogy az ártézi kutak a város nagymérvű fejlődésével nem lesznek képesek a vízszükségletet kielégíteni. Ennek a szanalására szintén a csatorna vizét használhatnánk fel.

(A magyar Moszkva.)

A nagy szárazföldi- és vízforgalom következtében oly fejlett gyáripar, oly nagy mérvű kereskedelem alakulna ki, mely Debrecen képét megváltoztatná s bátran el lehet mondani, hogy nemcsak mint mezőgazdasági város volna az ország első városa, hanem mint iparos és kereskedő város is az ország első igazán nemzeti fővárosa, a magyar Moszkva lenni minden előfeltétele és alapja annak, hogy szerű jeleiként egymásután alakulnának a nagyvállalatok, pénzintézetek, a gabona- és értéktőzsde stb.

Végül, midőn már tudomány-egyetemünk éveken át áldásosan fog működni, meg fog lenni minden előfeltétele és alapja annak, hogy itt Debrecenben, mint az ország második gyárvárosában állíttassék fel az ország műegyeteme.

Felesleges talán említenünk, hogy ez a nagy gazdasági és kulturális fellendülés mintegy szükségképpen maga után vonná azt, hogy Debrecen a lakosság számára nézve is a második helyet biztosítsa magának — nem tudunk, ha ezt mondjuk — e nagy terv kivitele után két évtized aiait 200000-et meghaladó lakosságával.

Debrecennek eddig is örvendetesen jó híre volt az egész országban, sőt a külföldön is. — Ugy ismerik mindenfelé, mint a gazdagság, a magyarság, a faj- és hazaszeretet városát. — Hogy ez így van, azt Debrecen magának köszönheti, mert mindig megtette a multban is azt, ami kötelessége volt és hogy így ismerjék a jövőben is, akkor most is úgy kell cseleked-

nie, mint cselekedett a multban számtalanszor s ahogy — szeretjük hinni — cselekedni fog a jövőben minden ilyen alkalommal, mert csak az ilyen városi politika lehet biztos záloga a gazdag, szép és Nagy-Debrecenek.

Kiss Ferenc alsószabolcs-hajduvidéki esperes.

Egyhangu választás.

Az alsószabolcs-hajduvidéki református egyházmegye a mai napon új esperest kapott: Kiss Ferenc püspökladányi lelkészt. A nagy egyházmegye, amely püspököt adott a kerületnek, a püspöknek méltó utódját emelte az esperesi méltóságba. S amint kitüntetés a választás Kiss Ferencnek, épp olyan megnyugtató öröm az egyházmegyének. Az a hatalmas tevékenység, amely parochiájának határain túl is éreztette áldásos eredményeit, amely a lelkészi hivatás teljes betöltése mellett számtalan alkalmát kereste és találta meg a munkának és cselekvésnek, nagyobb térre talált új hivatalában. Mint a magyar kálvinizmusnak egyik hatalmas ereje és oszlopa hatáskörében megnövekedett, hogy új állásának külső díszé belső meletet s e zöménagyobb energiát fejtsen ki e kiváló férfiban, aki méltó büszkesége a magyar kálvinista lelkészi karnak.

A mai nyilvánosságra jutott eredményt nemcsak várta és remélte mindenki, de bizonyosan tudta. Baltazár utódjául alsószabolcs-hajduvidéki esperesnek Kiss Ferencnek kellett jönnie. Mégis az eredmény különös jóleső érzést, meglepetést váltott ki mindenből, mert ilyen egyhangu, egy érzéssel megnyilatkozott esperes választás csak keveseknek jut részül. Ez az egyhanguság pedig sokat mond. Beszél arról a szeretetről, amelylyel esperesi kerületének minden községe és minden híve körülveszi Kiss Ferenc személyét. Ez az egyhanguság azonban amilyen megtisztelő, éppen olyan mértékben kötelességeket megállapító, terheket jelentő is. Mert ez az egyhanguan megnyilatkozott tisztelet, szeretet és elismerés azt mondja, hogy az egyházmegye minden híve ismeri Kiss Ferencet, ismeri multját nagy képességeit, óriási tevékenységét, fáradhatatlan munkásságát és ki nem merülő munkabírását, amellyel még valamennyi lelkészi székelyhelyén megteremtője volt a jólétnek, mintaképe az igazi férfinak s a közéletben az önzetlenül munkálkodó embernek.

Nevét ismerik mindenhol, ahol személyére, munkásságára, eszére és szívére szükség volt. A szegényeknek jótévő atyjuk volt, a köznek dolgaiban szavát döntő súlyúnak tartották. Szívéből, eszéből, jelleméről s energiájáról tevékenységének eredményei nyujtanak fogalmat. Csak rá kell mutatnunk a Darányitelep alapítására, az Orleban Baltazár Dezső nagy alakja mellett és vele fegyverbarátságban vívott nagy és nehéz küzdelmekre és azok eredményeire, a Kálvineum intézményének érdekében kifejtett lelkes munkásságra és a sikerekre, amelyeknek eléréseért mindig ott láttuk őt a vezér Baltazár Dezső dr. mellett.

Mindezeket látta és tudja az egész magyar kálvinista egyház, tudja az őt megválasztásával kitüntető egyházmegye is. — Az egyhangu megválasztás mutatja tehát nemcsak az általános nagy szeretetet, de az kifejezője ama reményteljes bizalomnak, hogy az

új esperestől e nagy erények gyakorlását várja is az egyházmegye érdekében.

A választás.

Az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye július hó 20-án tartott közgyűlésén, a mikor nagy sajnálattal vették tudomásul Baltazár Dezsőnek az esperességről való lemondásáról szóló bejelentését, elrendelte az esperesi állás betöltésére a szavazást, ennek határidejéül augusztus 9-ét tűzte ki, a szavazatszedő bizottságba pedig Rásó Gyula kir. tanácsos egyházmegyei főgondnok elnöksége alatt Szabó Lajos hadházi-, Szabó Antal balmazújvárosi német lelkésztanácsbírákat, Mészáros Lajos sági lelkészt, egyházmegyei jegyzőt küldte ki.

A szavazatokat ez a bizottság ma délelőtt kilenc órákor bontotta fel Rásó Gyula kir. tanácsos főgondnok lakásán. Leszavazott mind a 24 egyház, összesen 62 szavazattal, amelyeket mind Kiss Ferencre adtak le. Ezek közül egy szavazat — a tiszaezlári egyházé — formai okokból érvénytelen volt, de ez is Kiss Ferencre szólt. A szavazatok összeszámlálása után Rásó Gyula főgondnok Kiss Ferenc püspökladányi lelkészt az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye egyhanguan megválasztott esperesének hirdette ki.

A főgondnok és a küldöttség a választás eredményéről a balatonalmádi fürdőn időző Kiss Ferencet azonnal táviratban értesítette, amelyben egyuttal meleg hangon üdvözölte is.

Mint értesülünk, az új esperes hivatalát a szeptember 1-én tartandó egyházmegyei közgyűlésen foglalja el.

Kiss Ferenc pályafutása.

Az új esperes régi magyar kálvinista családból származó, most még életének virágában levő ember. 1862-ben született Mezőtúron, ahol atyja, Kiss Ferenc, aki most szövetkezeti igazgató, ötven éven át volt tanító. A rendkívül élénk temperamentumu, éleseszű gyermek középiskolai tanulmányait Mezőtúron és a Szepességen végezte. Majd Debrecenbe jött, ahol mint kiváló teologus vonta magára tanárai figyelmét. A jeles előmeneteli, szorgalmas és tehetséges fiatal ember, bár mindig az elsők között volt, sohasem volt magába zárkózott könyvmoly. Élénk természetű, minden iránt érdeklődő s mindenben résztvevő ember volt. Csak akkor változott meg némileg, amikor a lelkész képesítő vizsgát tette le, amely olyan fényesen sikerült, hogy feltűnést keltett. Ő volt az első a legjobbak között. 1890-ben K. Főth Mihály mellé került mint segédlelkész, majd ugyanilyen minőségben 1892-ben Doroghy, a kisújszállási pap hívta meg. — 1893-ban választották meg Földesre, 1903. évben Püspökladányra lelkésznek. Érdekes itt megemlíteni, hogy mindig Erőss Lajos után került a lelkészi állásokra.

Földesi és püspökladányi lelkészkedéséhez fűződnek eddigi munkásságának legnagyobb sikerei.

Földesen mint kiváló kertész mutatkozott be. A parochia körül ő létesítette a ma is pártját ritkító, gyönyörű parkot. Ő szerzett be orgonát a templomba s az egyház és vele a község fejlődését és mai állapotát az ő működésének köszönheti.

De különösen sokat köszönhet neki a

A legelegánsabb uri öltönyök, sikkes vasuti és katonai egyenruhák készülnek **Prelowszky András** katonai és polgári szabónál, DEBRECZEN, Kossuth-utca 4. szám alatt.

közoktatás ügye. Püspökladányban hét iskolát építtetett és pedig olyan iskolákat, a melyeknek beendezése mintaszerű s amelyen hez hasonló az egész országban nincsen. De nemcsak a berendezés, a tanítás is ilyen elsőrangú. Ő maga járt utána a dolgoknak és maga választotta ki a legjobb tanárokat. Ő emeltette a püspökladányi parochiát és egy gyönyörű szép templomkeretet, kedves parkot létesített.

Ő csinálta meg a szegény földmunkások részére a Darányi-telepet, egy egész kis falut, amelyben 320 munkásházban helyezte el a szegény munkásokat s ma már két iskolát is építtetett nekik. Hosszas és kitartó küzdelemmel az államtól 20000 korona segélyt eszközölt ki. De ezzel nem szünt meg gondoskodása a szegény nép iránt. — Igazi harcokat folytatott, míg valósággal kiverekedhetette, hogy a vallásalapítvány hatalmas földbirtokainak felét parcellázva, kis embereknek adják bérbe.

De ilyen erős és sokoldalú tevékenység sem merítette ki munkabírását. Baltazár Dezső dr. al egyúttal az ő vezérlete alatt megindította két év előtt a Kálvineum magaslatos nagy és szép eszméjét, amelyért a leg-erősebb agitációt fejtette ki. Bejárta az országot, hangversenyeket rendezett s nagy munkásságának eredménye az, hogy a Kálvineum legnagyobb adományozói között éppen a másfelekezetűek, leginkább katolikus adakozókat látjuk. Megvan a remény, hogy ez erős és lelkes agitációnak rövidesen meglesz a legszebb eredménye, már a közel jövőben állani fog a feromátus lelkészek és énekvezérek árvái részére emelt palota Hajduszoboszlón.

Egyik legagilisebb vezére volt az Orle-nak s Baltazárnak a református lelkészek érdekében folytatott nagy harcában legerősebb támasza, leghivebb katonája ő volt.

De az egyházon kívül, ahol minden téren igénybe vették őriási munkaerejét: megválasztották egyházmegyei, egyházkerületi tanácsbíróknak, az érettségi vizsgák elnökének és számos bizottság tagjának, hanem társadalmi és a közélet terén is a legmunkásabb, a legelőkelőbb vezető szerepet vitte. Tagja a képviselőtestületnek, a törvényhatósági bizottságnak, a közigazgatási bizottságnak. Irányítója volt a püspökladányi közigazgatási életnek is. Emellett szellemes, kedves, okos társalgó, aki lelke mindenkor a társaságoknak, amelyeknek legszívesebben látott embere szokott lenni.

Mint egyházi ember, mint pap is, kiváló, modern gondolkodású, tanult, olvasott, okos fő, erős vallásossággal és tele krisztusi szeretettel. Kitűnő szónok, egyházi beszédei ragyogó gyöngyszemei a szónoklatnak.

És végül példás férj és atya. Házassága éppen azért boldog. Családjá végtelen szeretettel veszi körül. 1893-ban nősült. Felségül vette Szecsey Zsuzsánát. Ma hat fia van, akiknek nevelése egyik legnagyobb öröme.

Amint említettük Kiss Ferenc ez idő szerint Balatonalmádi fürdőn tartózkodik. Iesmerősei és tisztelői közül igen sokan keresték fel már a mai napon is távirati bdvözleteikkel.

Az új esperes csak a hó végén tér haza Püspökladányra, ahonnan elbucszva csak szeptember első felében a szeptember 1-ején tartandó egyházmegyei közgyűlés után lép hivatalba.

A Kossuth-szobor helye.

A Piac-utca tengelyében lesz.

Abból az alkalomból, hogy Margó Ede és Pongrácz Szigfrid szobrászművészek elkészítették a Kossuth-szobor harmadik csoportozatának agyagmintáját, a Kossuth-szobor bizottság mai ülésén érdekes kérdés merült fel és került megvitatás alá. És pedig az, hogy hol álljon a Kossuth-szobor. — A művészek ugyanis az eddig kijelölt helyet nem találták megfelelőnek, mert ha a Kossuth-szobrot ezen a helyen állítanák fel, a nagytemplom őriási épülettömege mintegy ránehezednék a szoborra és annak hatását rontaná. A bizottság figyelemre méltónak találta a dolgot, tárgyalta is, azonban ezidőszerint még határozatot nem hozott, mert míg a Stenczinger-ház áll, e kérdésben dönteni nem is lehet.

A mai ülésen szóba került a szobor költsége is és ekkor hozzávetőleges számmal kiderült, hogy a költségek a költségvetési 150000 koronát körülbelül 40000 koronával fogják meghaladni.

(18000 korona a művészeknek.)

Könyves Tóth Mihály kulturtanácsnok előadta, hogy a művészek július hó 27-én jelentették be, hogy a Kossuth-szobor harmadik szoborcsoportozata, amely a Kossuth Lajos szavára harcba induló ifju honvéd busuját ábrázolja az anyjától, készen van. A művészek kérték, hogy a mintát hamarosan tekintsék meg, mert a nagy forróságban az agyag könnyen megreped s egyben bejelentették, hogy a mintát természetes nagyságban készítették el, hogy arról a gipszöntés azonnal elkészíthető legyen. K. Tóth Mihály dr. tanácsnok rögtön értesítette a Kossuth-szobor bizottság állandó albizottságát, a melynek tagjai közül a tanácsnok, Aczél Géza főmérnök és Bakonyi Samu jelentek meg a művészek műtermében és megtekintették az agyagmintát, amelyről mindnyájan a legnagyobb elismeréssel és elragadtatással szóltak. A csoportozat gyönyörű szép, kifejezőteljes, különösen az anya alakja. Nehány módosítást ajánlottak mégis a művészeknek, hogy ugyanis a honvéd arca fiatalabb legyen s hogy jobb lábán a nadrágja redőzetén igazításokat eszközöljenek. — A tanácsnok egyben megkérte Szamovolszky Ödön szobrászművészt, hogy tekintse meg ő is a mintát és adjon arról művészi véleményét. Szamovolszky meg is tekintette és levelében megírta, hogy a csoportozat gyönyörű művészi munka, a kifogásolt részeket a művészek már kiigazították s hogy nyugodt lélekkel ajánlja a bronzöntés alá.

A bizottság erre a tanácsnok előterjesztésének elfogadásával javasolja a tanácsnak, hogy a művészeknek a szerződés szerint járó 18000 koronát utalványozza ki.

(Hol legyen a szobor helye?)

Márk Endre udvari tanácsos vetette föl ezután a kérdést, hogy hol fog állani a szobor és miként helyezik azt el. Eldöntötték-e ezt már?

K. Tóth Mihály dr. tanácsnok kijelenti, hogy végleges döntés az ő tudomása szerint e tekintetben nincs. Volt szó ugyan egy fix helyről, de ezt a művészek a perspektivikus hatás szempontjából kifogásolták, mert a művészek szerint a szobornak levegőháttérének kell lennie. Az eredeti terv szerint a háttér a nagytemplom volna, ennek nehéz, monumentális nagysága pedig nyomná a szobrot és hatását elrontaná. A hely meghatározásáról különben csak a Stenczinger-ház lebontása után lehet szó, mert csak akkor látszik meg, hogy milyen tér áll rendelkezésre. Az a terv, hogy ha a Stenczinger-házat lebontják, egy a Kossuth-szobor nagyságának megfelelő favázás vászonszoborvázlatot készítenek, amelyet kerek állványra helyezve tologatnának egyik helyről a másikra, hogy meglássák, melyik helyre volna legalkalmasabb a szobor elhelyezése.

Kovács József polgármester kijelenti, hogy a Kossuth-szobor helyét már véglegesen megállapították. És pedig a szobor he-

lye a nagytemplom sarkaival egy vonalban a fasor végén lenne. E megállapítással szemben senki sem adott be eddig ellenindítványt és azért azt kell megállapított helynek venni. Ha azonban természetesen valaki ellenindítványt fog beadni, a bizottság azt tárgyalni fogja. A most megjelölt helyet azonban még a régi állapotokra való tekintettel állapították meg. Miután pedig azóta az a változás is beállott, hogy a bérpalota építésével az Egyház-tér területe több négyzetméternyi területet nyer, maga sem tartja megfelelőnek és helyesnek látja, ha a Kossuth-szobor helyét a Piac-utca tengelyében állapítják meg. A kísérletezésekre azonban megjegyzi, hogy a Kossuth-szobor az előirányzott 150000 koronából már most előreláthatóan nem készülhet el, ezért nehogy túlságosan átlépjék a költségvetési keretet, takarékosra figyelmezteti a bizottságot.

Vége is kimondták, hogy a helyre vonatkozóan már erre rendelt alkalommal fognak tárgyalni.

A szegedi akasztás.

Kivégezték Szalma Istvánt.

Szegeden ma kora reggel megtörtént az akasztás. *Bali Mihály hóhér kivégezte Szalma Istvánt*, aki a télen nagy kegyetlenséggel meggyilkolta. *Juhos György* bérest. Mintegy kétszáz főnyi katonatisztekéből, újságírókból és színészekből, meg polgárokból álló közönség előtt történt a borzalmas aktus, amilyen ritkán van alkalma végignézni a közönségnek.

A kivégzett Szalma István, aki a halálos ítéletet a legnagyobb nyugodtsággal fogadta, utolsó pillanatig hű maradt örmagához. Vad lelke az utolsó pillanatokban sem rezdült meg s fagyos nyugalommal haladt az akasztófa alá Dacosan, szinte kevélyen nézett körül a közönségen, amikor a halálos ítéletet még egyszer felolvasták előtte és nyugodtan engedte, hogy a hóhér végrehajtsa rajta a borzalmas ítéletet.

Bali Mihály, a hóhér, ügyesen végezte rettenetes munkáját. Alig pár perc alatt végzett delinkvensével és a hetedik percben jelentette már az ügyésznek:

— *Tekintetes törvényszék, az ítéletet végrehajtottam!*

A kivégzett ember holttestét nyolc óráig hagyták az akasztófan, azután az orvosok felboncolták. Délben pedig már kivitték a temetőbe, amelynek egyik sarkában elhantolták.

A borzalmas aktusról a következőkben számol be tudósítónk:

Hívják ide Ballt!

Szalma István a tegnap délutánt nyugodtan, minden lelki emóció nélkül töltötte el a siralomházban. Egész délután mellette volt Brezdán Imre lelkész és lelkére beszélt, hogy térjen magába és imádkozzék, de a durvalelkű delinkvens mindig elutasította a vallási vigaszt. Este háromnegyed hétkor azt az óhaját nyilvánította, hogy meg akar borotválkozni.

— Hadd menjek legalább szép pófával a másvilágra! — mondotta akörnyezetében levőknek.

Kivánságát teljesítették és a borbély egy negyedóra alatt elvégezte vele a dolgát. — Szalma még közben viccelődött is. Odaszólt a borbélynak:

— Aztán vigyázzon, el ne vágja a nyakamat, mert akkor Bali Mihály nem tudja holnap a szép nyakkendőmet jól megkötni.

Amikor a borotválkozással elkészült, vacsorát kért. Hozattak neki pecsenyét, ementáli sajtot és bort. Szalma jóízűen elfogyasztotta a vacsorát s éppen az ementáli sajtnál tartott, amikor egyszerre csak felpattant a székéről:

— Hívják ide Bali Mihályt, a hóhért, nagyon szeretnék vele beszélni!

Lementek Bali Mihályért, aki csakhamar megjelent a siralomházban.

— Mondja el nekem, hóhér ur, — szólott hozzá Szalma István, — milyen lesz az akasztás?

Bali Mihály kitérő feleleteket adott a delinkvensnek. Sehogy sem akart vele az akasztásról beszélni. — Szalma még azt kérdezte tőle:

— Hány embert akasztott már föl? Hányadik leszek én?

— A huszonhetedik — felelte a hóhér.

Bali Mihály ezután távozni készült. Szalma István a kezét nyújtotta felé:

— Volt szerencsém! — Igy köszönt a hóhérnak s azután nyugodtan ette tovább az ementháli sajtot.

Bort, cigányt, asszonyt!

Amikor megvacsorázott Szalma s jókat ivott közbe a borból meg a savanyuvizből, oda fordult az egyik fogházörhöz:

— Mondja csak, hát csakugyan minden kívánságát teljesítik az embernek itt a siralomházban?

— Amit csak lehet! — felelt a fegyőr.

— Hát akkor mondja meg az uraknak, hogy *cigányt szeretnék*. Muzsikaszóval akarok elbucsuzni ettől a rongy világtól. De a cigány magába véve még nem elég. *Hívják ide a szeretőmet is*, vagy valami más asszonyfélé, mert a mulatság csak úgy igazi, ha asszony is van benne. Szeretném még egyszer, utoljára kimulatni magamat.

A fegyőrök tolmácsolták a fogházfelügyelőnek Szalma kívánságát, de ezt a kérését természetesen nem teljesítették.

— Hát mondtam, ugy-e, — fordult a fegyőrökhöz, amikor az értésére adta, hogy ezt a kívánságát nem teljesíthetik, — hogy csak olyan írott malaszt az, hogy a siralomházban mindent tehet az ember. Pedig ugy szerettem volna utoljára kimulatni magamat.

Szalmát ezután magára hagyták, csak a pap maradt mellette és imádkozott, míg az elvetemedett ember az asztalra könyökölt s ivott egyet néha-néha.

A cellában azután csönd lett. Szalma le sem feküdt egész éjszaka, ébren várta meg az utolsó hajnalt.

Az akasztás előtt.

A Csillagbörtön környéke már reggel öt óra tájban élénkülni kezdett. Öt órakeresztelt fel egy szakasz lovas- és mintegy ötven gyalogos rendőr a börtön előtt lévő tere, hogy a közönség között örökjenek a rendre. A Csillagbörtönbe magába csak jeggyel lehetett bejutni, de a jegy nélküli közönség is nagy számban gyűlt egybe a börtön előtt lévő téren, hogy lássa azokat a boldogokat, akiknek megadott a kegy, hogy jelen lehessenek Szalma István felakasztásánál.

A hivatalos emberek és a jeggyel bíró közönség hat óra után kezdett gyülekezni a Csillagbörtön előtt, ahová azonban csak egy-egyed hét után eresztették be a közönséget. A tekintélyes nagyságu udvaron, amelynek jobbsarkában állott az akasztófa, ekkor már jelen voltak Lázár György szegedi polgármester, Szalay József főkapitányhelyettes, Berger dr. és Zádor dr. törvényszéki orvosok, Csonka Elemér dr. törvényszéki bíró, — aki a kivégzéshez kirendelt, de időközben megbetegedett Gerhauser Józsefet helyettesítette, — továbbá Hubacsek jegyzőkönyvvezető és Zombory Jenő királyi ügyész. A téren, mintegy husz lépésnyire az akasztófatól asztal volt felállítva a hivatalos személyek részére.

A kivégzés helyét négyszögben fegyveres fegyházörök veszik körül s ezen a gyűrűn belül, az akasztófával rézsut szemben gyülekezett a közönség, amelynek soraiiban nagyon sok a katonatiszt, a rendőrtiszt; a környékről és a fővárosból összegyülekezett újságíró és színész. Magából a nagyközönségből csak kevesen vannak jelen.

Lázár György polgármester Szalay főkapitányhelyettesel az akasztófához megy és a pribékekkel hangosan magyaráztatják maguknak az akasztófa szerkezetét. — Bali Mihály is ott buzgólkodik készüléke körül s éppen a csigába illeszti be a köteleket.

Eközben a börtön kápolnájának órája

egykedvűen veri el a háromnegyed hetet. Minden szem az órára tapad s kínos lassúsággal telnek a percek.

„Átadom önt a hóhérnak!”

Hét óra előtt pár perccel a hivatalos személyiségek elfoglalják helyüket az udvaron felállított asztal körül. Pont hetet üt a börtön órája, amikor feláll Zombory ügyész és kiadja a rendeletet:

— Vezessék ki az elítéltet!

Pár kínos perc és a fegyveres fegyőrök sorfala között megjelenik a delinkvens. Fegyencruha van rajta és fekete cipő. Ingevakitón fehér s jobbában sapkáját tartja. Az álmatlanságtól sápadt az arca, de különben olyan nyugodt, mintha bálba készülne, nem az akasztófára.

A fegyházörök az asztal elé állítja Szalma Istvánt, háttal Bali Mihály rettenetes szerszámának. Zombory királyi ügyész felolvassa az esküdtszék ítéletét indokolásával együtt. Szalma István egykedvűen hallgatja s egyetlen arcizma sem rándul meg, a mikor a királyi ügyész — befejezván az ítélet felolvasását — a következőket jelenti ki:

— Most pedig átadom önt a hóhérnak. Hóhér, teljesítsd kötelességed, haltsa végre a halálos ítéletet.

Az akasztófán.

Kínos csönd támad egy pár pillanatra. Majd a hóhérlégények megragadják Szalma Istvánt és a bitófa alá vonszolják. Bali Mihály maga hátulról vonszolgatja az elítéltet. De nem kell őt nagyon vonszolni, meg magától is és szinte büszkén néz föl az akasztófára, amikor megpillantja azt. Bezdán lelkész halad el mellette, egészen az akasztófaig. A lelkész halkán imádkozik, miközben a hóhérlégények az emelvényre állítják Szalmát. A delinkvens, amint észreveszi a hóhért, odaszól hozzá:

— Kérem, csak gyorsan!

Mire a hóhér azt feleli:

— Csak viselje nyugodtan magát!

A pribékek erre két oldalt a delinkvenshez sietnek, összekötözik kezeit és lábait és fölemelik a zsámolyra.

Szalma csak ekkor felel a hóhér biztatására:

— Bátor leszek! — mondja.

Amikor már fent van az emelvényen, Bali Mihály hátulról a létrára lép és a hurkot Szalma István nyakába akasztja.

Ebben a pillanatban fölemelkedik a lelkész és a keresztet Szalma István ajkához érinti. Szalma megcsókolta a keresztet. A lelkész letérdel az akasztófa mellé és imádkozik.

Most egy rémes pillanat következik. A hóhérlégények kirugják az elítélt alól a zsámolyt, meghúzzák a csigákat s Szalma ott függ az akasztófán. Arca egy pillanat alatt lilaszínűvé változik, megdagad, az orra is hihetetlen nagyságu puffad s a nyelve kilóg. A látvány annyira borzalmas, hogy mindenki elfordítja a fejét.

Bali közben megfogja egyik kezével Szalma fejetejét, másikkal pedig az állát. Egy hatalmas koppanás hallatszik a kínos csendben s Szalma nyakcsigolyája kifordul a helyéből. Most Bali benyomja a kilógó nyelvet, két ujjával lefogja a szempilláit s az odakészített hatalmas zsebkendővel befűdi az eltorzult arcot. Körülbelül három percig többször-többször a zsebkendő alá nyúl még Bali, majd a zsebkendő széleit Szalma kabátjába nyomkodja és leszáll az emelvényről. Odaemgy az ügyészek asztalához és jelenti:

— Tekintetes királyi törvényszék! Az ítéletet végrehajtottam!

Az orvosok eközben odamennek a függő holttesthez és halgatócsővel vizsgálják a holttest mellét. Majd ők is az asztalhoz mennek s jelentik, hogy a halál bekövetkezett. A hivatalos urak eközben aláírják a kivégzésről szóló okmányt és eltávoznak.

Bezdán lelkész hangosan imádkozni kezd, mire az őrséget is imához vezénylik. Az őrség letérdel és elmondja a Miatyánkot és Üdvözlégy Máriát. Az ügyész ezután elrendeli, hogy Szalma holttestét még harminc percig a bitón hagyják.

testet a bitóról és kosárba tették. Az arc egészen kékvált és eltorzult, a nyelve kilóg. A kosarat letakarták fehér lepedővel és a törvényszéki boncterembe vitték, ahol Melkovics Rezső budapesti egyetemi tanársegéd és Hollós dr. szegedi kórházi főorvos a kir. ügyész engedélyével a holttestet tudományos célból felboncolták.

Ezalatt odakünn a hóhért nagy tömeg vette körül, hogy kötél darabokat vegyenek tőle. A hóhér a kivégzett zsebkendőjét is áruba bocsátotta és eladta négy koronáért. A kötél darabokat 2—3 koronájával adta el. A kötél darabokért valóságos dulakodás támadt. A nagy zajra az udvarra sietett Müller Mór börtönigazgató és megtiltotta az udvaron az árusítást. Az akasztófat Budapestre küldik az országos bünyügyi muzeumba.

A boncolás után gyalulatlan fakoporsóba helyezték Szalma István holttestét s délben kivitték a temetőbe, ahol elföldelték.

HIREK.

— **A vármegyei közigazgatási bizottság ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága e hó 14-én hétfőn délelőtt kilenc órakeresztelt tartja meg augusztus havi ülését, amelyen a július havi jelentéseket terjesztik be a szakelőadók.

— **A nagybeteg pápa.** Rómából táviratozzák: Az itteni lapok nagyon ellentétes híreket közölnek a szentatya állapotáról. Érdekes, hogy most éppen a klerikális és a Vatikánhoz közelálló lapok azok, amelyek a pápa állapotát komolyabbnak mondják, mint a liberális újság. Az „Italie” azt mondja, hogy a pápa gégefőgyuladása tulajdonképpen egy szervi szivgyöngöseség következménye és ez az, a mi állapotát nagyon aggodalmassá teszi.

Páris, augusztus 11. A Matin közvetlenül lapzártá előtt Rómából a következő táviratot kapta: A pápa állapotában aggasztó rosszabbodás állott be. A szentatya annyira kimerült volt, hogy coffein-befecskendezést kellett adnia, a mi azután megkönnyebbülést idézett elő.

— **Nagyvárad az egyesülési jog érdekében.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága kimondta, hogy a képviselőházzalhoz fölír az egyesülési jognak törvény útján való biztosítása érdekében. Az erre vonatkozó fölirat, amely most érkezett Debrecen város tanácsához, a következő:

26171—1911.

Tisztelt Képviselőház!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága 1911. évi február hó 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy az egyesülési jog az állampolgárok egyik sarkalatos szabadságjoga törvényalkotás útján mielőbb biztosíttassék s ecéliből az idevonatkozó törvény megalkotása végett a tisztelt képviselőházzal feliratilag forduljon.

Nagyvárad város közönsége nevében

BORDÉ FERENC,

polgármester helyettes.

A föliratot a tanács most kiadja a jog és pénzügyi bizottságnak, hogy annak javaslatával együtt a közgyűlés elé terjessze.

— **A kereskedelmi- és iparkamara ösztöndíjai.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága tegnap tartott ülésében döntött a kamara nagyszámu szakiskolai ösztöndíjai kiadása tárgyában. Rendkívül nagy számu kérvényező közül, az érdemesség és arra utaltság mérvének egybevetésével, következők részesültek a kamara ösztöndíjaiban: I. A debreceni kereskedelmi felső tanintézetnél 200—200 koronát Simonyi Lajos, Kischka Vince, Nagy Sándor. Ugyanottan 100—100 koronát Keller István, Balla Zoltán. II. A debreceni állami fémipari szakiskolánál 200—200 koronát Szász László, Pólya Ferenc, Czeglédy Mihály, Szilágyi József, Krasznay István, Balog Béla, Szecsódy István, Földessi János, Németh Sándor. Ugyanottan 100—100 koronát: Parti Zoltán és Parti Ferenc. III. A szatmárnémetii állami fémipari szakiskolá-

nál 150—150 koronát: Jóna Sándor, Gedeon Lajos, Boldán Mihály kaptak. IV. Egyéb szakiskoláknál 150—150 koronát kaptak a következők: Szóbel Ernő szatmári felső keresk. tanintézeti Munkács, Nyitrai István és Laczka László késmárki áll. szövőipariszkolai Turkeve, Szunyák István budapesti építőipari szakiskolai Ibrony, Szálkai Károly gölncibányai vasipari iskola Szovát, Radetzky József iglói faipari szakiskolai tanuló Debrecen. Ugyanott 100—100 koronát kaptak Tompa Menyhért és Tompa Zoltán gölncibányai vasipari szakiskolai tanulók Munkács.

— **A Károlyi-Sternberg affér.** Bécsből táviratozzák: Sternberg gróf ma fölkereste Károlyi gróf segédeit és kijelentette, hogy kész az elégtételadásra. Hosszas keresés után akadtt csak második segédre, mert a felkért arisztokraták nem tartózkodnak Bécsben. — Végre Lichtenstein herceg vállalta el a segédséget. A segédek holnap délelőtt kezdik meg a tárgyalásokat.

— **Raics Gyula temetése.** Ma délután temették el nagy részvét mellett Raics Gyulát városi kiadót. Temetésén ott volt a városi tisztikar és nagyszámu közönség.

— **Zemplémmegye a vármegyék pótdórájért.** Zemplén vármegye közgyűlése fölirt a belügyminiszterhez, hogy a vármegyei pótdórok kivételénél és beszédénél követhető eljárásra fennálló 1883. évi XV. törvény cikk szakaszait módosítsa. A föliratot megküldte Debrecen város tanácsához is, a mely most terjeszti be a jog és pénzügyi bizottsághoz.

— **Postaszekrények a villamos kocsn.** A nagyváradi postaigazgatóságot az a terv foglalkoztatja, hogy minden olyan városban ahol a villamos közuti forgalom van, a villamoskocsikon kívülről postaszekrényeket helyezzenek el. Ez azt jelenti, hogy a reform életbelépésétől kezdve minden villamos megállóhely egyúttal levélföldadó hely is lesz. — A leveleket a vasúti pályaudvarokon szedik ki, is expedíálják, úgy, hogy a legközelebbi vonattal továbbítják. Ezt az új levélgyűjtő rendszert Nagyváradon akarják kipróbálni, de előbb még Siket Traján postaigazgató ankétot hív össze ez ügyben.

— **A vadorzó halála.** Zsibórol jelenti tudósítónk: Szomorú tragédia játszódott tegnapelőtt kettősmezőn. Buda Vazul földműves kiment vadászni a közeli völgybe. — Buda Vazul a vadorzók közé tartozott, ezt a foglalkozást azonban az a társadalmi kaszt melyben élt, korántsem veszi szigoruan. Mialatt a hajtói a völgykatlan vadjait hajtották fel, addig Buda Vazul egy bokorba húzódott, töltött puskájának ravaszát felhuzva. A hajtók egyszer lövést hallottak, azt hitték, hogy a gazdájuk egy felhajtott vadra lött. Csak később vették észre tévedésüket, hogy szerencsétlenség történt, amikor Buda Vazult vértócsában, szétlőtt fejvel találták meg. Mindkét töltés ki volt löve a fegyveréből. A szerencsétlen huszonnégy éves legény iránt nagy a részvét, annál is inkább, mert vasárnap lett volna az esküvője. Halálát saját vigyázatlansága okozta.

— **Baleset költözködés közben.** Rásó Pál dserei lakos és anyja Rásó Pálné ma a Cseréről a városba hurcolkodtak. Utközben mindketten a megrakott szekérre ültek. — A waggonyár közelében a lovak megbokrosodtak, mire mindketten lezuhantak a kocsiról. Rásóné a jobb lábát törte el. Rásó pedig a fején és karján szenvedett erős sérüléseket. A mentők szállították őket a kórházba.

— **Sztrájkoló rabbi.** Daruvár izraelita hitközsége nemrégiben elhatározta, hogy ezentul isteni tisztelet alatt harmonium-játék kíséri a kántor énekszámaikat. Frankfurter dr., a hitközség rabbija jogánál fogva tiltakozott a reform ellen és amikor a péntek esti istentiszteleten mégis felhangzott a harmonium szava, a rabbi hangosan kikelt a zeneszó ellen és elhagyta a tempomot, ki-

jelentve, hogy mindaddig, míg a hitközség a régi rendet vissza nem állítja, nem működik az istentiszteletnél. A rabbi egyben a hatóságoknak a közbenjárását is kikérte. — A hitközség legnagyobb része helyesli a rabbi eljárását.

— **Elfogták a nádudvari postasikkasztót.** Nagyváradról jelentik: Weichart Sándor nádudvari postamestert, a ki májusban 2000 korona elsikkasztása után megszökött és mostanáig bujdosott, ma Nagyváradon felismerték és a debreceni kir. ügyészség körözőlevele alapján letartóztatták.

— **Harcászati céllövés.** A 39. gyalogezred 2. zászlóaljának tartalékosai e hó 25-én pénteken reggel 7 órától 9 óráig a Sárkuttanya mellett lévő lövőtéren élestöltésekkel harcserüi céllövést tartanak s emiattakörnyéken való járás éleveszélyes lévén azt elzárják a közlekedés elől.

— **Verekedő suszterinas.** A rendőrségen ma Hegedüs Endre pincértanuló följelentette Kovács Mihály cipésztanulót, hogy ez őt a Csapó-utcában egy cipészkalapáccsal úgy föbe vágta, hogy beszakadt a feje. A rendőrség a verekedő inas ellen megindította az eljárást.

— **Megszökött lelencek.** A debreceni lencház igazgatósága ma bejelentette a rendőrségen, hogy Ferika Ferenc és Varga András 14 éves budapesti születésű lelenccgyermek az intézet ruhájában ma délután megszöktek. Kézrekerítésük érdekében megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Házilag készült színes és fehér ingek 3 K 50-től 7 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.**

— **Gyakornokul elfogadok 6—8 gimnáziumot végzett helybeli fiatalembert. Arany Árpád gyógyszerész.**

— **Külföldi fürdőkre utazók idegen pénzeket legjutányosabban a Bank és Váltó Részvénytársaságnál szerezhetnek be, hol bármely európai városra vagy fürdőhelyre hitellevelek is állíttatnak ki. A bank üzlet-helyisége Kossuth-utca 3. sz. a., a Debreceni Első Takarékpénztár épületében van.**

Órák, ékszerek, ezüstneműek

eddig nem létezett olcsó árakon

Sándor Ármin

legszilidabb alapon álló üzletében

DEBRECZEN, Placz-u. 41. (Dréher sörcsarnok mellett.)

Órajavítások, ékszer alakítások, kiváló gondnal, legolcsóbban!

— **Nemzeti Kávéházban,** a vasúttal szemben. Új tagok! Új műsor! Ma és a következő napokon szenzációs orfeum előadások. Fellépnek: Dévai Sándor és Piroška lengyel parodisták, a közönség kedvencei, kiket az igazgatóság már harmadszor prolongált. — Teljesen új műsor. Szenzációs! Virányi Alice szubrett, alá Fedák Sári, Von Beer Anna et Vilma Polli tánc-duett. Berlini szépségek, a Berlini Apolló-Theatr. v. tagja, Felhó Ilus énekesnő, Dévay Sándor paraszt komikus, Rácz Mariska szubrett, Arányi József Zsiggy táncos, Kuti Piroška alt énekesnő, Donáth A. Jenő karmester. — Muszjá nevetni. Bikaviadal, kacagató bohózat 1. felv. — Muszjá sirni! A vén hegedüs. Életkép a hatvanas évekből. — Belépődij 60 fillér. Fenntartott hely 1 korona. Kezdete 9 órakor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri tisztelettel Arányi S igazgató. Rosner A. kávé.

— **Meteor villanyszínházba** ma válogatott új műsor lesz bemutatva. Kezdete este 7 és 9 órakor.

— **Törlesztéses kölcsönököt** 20—65 évi időtartamra házakra, földbirtokokra és építkezésekre a legelőnyösebb feltételek mellett gyorsan lebonyolít **Groszmann és Mandel** banküzlete Hunyady-u. 21. szám.

— **Orvosi körökből.** Dr. Leitner Adolf orvos külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett és rendelését megkezdte.

— **Könyvelésben jártas leány,** üzlettemben azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatásban.

— **A magyar nótakirály,** Csóka Józsi és fia zenekarával jövő héten a Magyar Király kávéházba néhány napi vendégszereplésre leszerződött.

— **Goldstein Karolina,** első debreceni orvosilag elismert mellfizőterme. A megyeházzal szemben levő Miklós-utca 5. szám alá lett áthelyezve.

— **Sérvkötő,** haskötő, műkötszerek készítésében specialista Vitárius, Piac-utca 16. Alföldi-palota, hol saját készítésű glace keztyük, miderek, gummi harisnyák és gummi övszerek kaphatók.

— **Modern fallképekben állandó ujdonságok** Thaisz Arthur papíráruházában.

— **Eladó a Simonyi-ut 25. számú villa.** Értekezteni a tulajdonossal, özv. Kaszanyitzky Endrénével naponta délelőtt 11-től 12-ig.

Minden háztartásban a mosás

okozta kellemetlenségek tetemesen csökkenthetők, ha a fehérneműt, a mosási-napot megelőző estén, olyan mosóporal áztatjuk,

a mely a szennyet teljesen feloldja. Mosópor vásárlása mindig bizalom kérdése, mert a mosópor igen könnyen hamisítható. Ezen hamisítások csak nagyon nehezen ismerhetők fel. Vásárolja tehát csak azon cég készítményeit, a mely cég áruinak tisztaságáért és megbízhatóságáért szavatol. Hamisított mosópor (szappan-por) bár talán igen jól tisztít, rövid időn belül tönkre teszi a fehérneműt. A legjobb és legmegbízhatóbb mosópor mindezenetire a **Schicht-féle**

Asszonydícséret-mosókivonat.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni újságíró távirati jelentése.

Budapest, 1911. aug. 11.

Készáru 5 olcsóbb.

1911. októberi buza	11.29	—
1912. ápr buza	11.48	—
1911. októberi rozs	9.15	—
1911. októberi zab	8.32	—
1911. májusi zab	—	—
1912. máj. tengeri	7.57	—
1911. aug. tengeri	7.57	—
1912. szept. tengeri	7.75	—
1911. jul. tengeri	—	—

Óra javításokat

olcsón, pontosan és gyorsan eszközök 1 évi jótállás mellett.

KLEIN ELIÁS

órák és ékszerész

Csapó u. 19. (Knoll ház) zenedével szemben.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenyei József.

Ezektől a megvadult desperádóktól, a kiknek az erei lázasan lüktettek és azoktól a sivitó, sikongó asszonyoktól, akik még jobban lázították a tömeget, feljutott a fenyegetés Rudolf grófhhoz, aki Ulusiával vitatkozott. Mikor eljött tőle és kilépett a

kastély terraszára, úgy tetszett, mintha a mélység minden épkézlab emberét feldobta volna a föld színére és az asszonyaik is mind ott sikongottak közöttük. Magaslapon állva, látta a tömeget alant, ezernyi fáklya lobogott fölöttük, egy nagy fekete folt a fehér, csillogó hólepel közepében, rajzott a zugoló tömeg.

Ellenállhatatlanul mint a hegyek görgetegei, a bányászok serege egyre közeledett. Az éles, fenyegető hangon halálról szóltak a hegyek pedig visszaverték ezeket a hangokat.

Most már félt. A mélységek fiai nem akarták tovább a mélységet szolgálni.

A kastély falai alatt itt-ott szolgák csoportja verődött össze és hangosan kiáltottak:

— Adják ki nekik a foglyot.

Franz, a kapus fia volt a leghangosabb a követelésben. A rendőrhadnagy nem tudta elképzelni ezt a megaláztatást, de még nem tudott róla, hogy a kapitányát megölték. Egy másik még több bizalommal azt mondta, hogy a kastély még husz ilyen ostromot is kibír, Rudolf csak a körmeit rágta, de nem szólt egy szót sem. Atkozta a percut, amelyben egys szony jött Rabkába, — de valóban a maga fondorkodására gondolt, hogy ilyen ügyetlenül játszotta a szerepét.

Lassubb lépésekben kellett volna sietni. Az uralom utáni vágy sodorta ebbe a heizetbe, mert szinte türehtetlen volt a gondolat is, hogy ennyi év után kiessék a hatalom kezéből. A szándék, hogy Ulusiát feleségül veszi, is abból eredt, hogy Ulusia sohase lehessen a saját gazdája. Minden jól haladt volna, ha ez az ember fel nem jön a sötétségből és utját nem állja a terveinek. De ki lehet ez az ember? Lehetséges-e, a mint este gondolta, hogy a holt Fülöp gróf? — de Rudolf ezt a gondolatot félrevetette, mint abszurdumot.

— Táviratoznunk kell Krakkóba, — mondta Franznak. — Vegye magára a felelősséget a kormány. Visszarendelték a lovaságot. Nagyon helyes, tehát tudják meg, mi történik és hallják, mit mondanak. Irjon üzenetet: — A bányászok felfegyverkezve ostromolják a kastélyt. Ne kiméld a szavakat. A biztonságunk függ tőle.

(Folyt. köv.)

4-5 szobás kényelmes lakást keresek.

Czim **Budaházy**, Arany János-u.
39. emelet.

Telefon 280.

Telefon 280.

A nagyérdemű vevő közönségeinknek szives tudomására hozzuk, hogy

szén és tűzifa

raktárunkat **Hatvan-utca 9. sz.** alá helyeztük át, hol állandóan raktáron **osomagolt és zsákos szén, valódi porosz készén, aprított tűzi fát** legolcsóbb árak mellett házhoz szállítva.

Szives megrendeléseiket kérve
tiszteléttel

Jakobovits Testvérek.

A „METEOR“ Villamos Színház

megnyit!

Ma új műsor. Ma új műsor.

Elsőrendű műsora és kényelmes, szellős, fényesen világított szinte kellemes szórakozást nyújt a nagyérdemű közönségnek.

A „Meteor“ színház pinco söröcsarnoka, nyári kényeliséggel és minden lakással együtt kiadó.

Csomor Gyula
tulajdonos.

Kettős házasság.

50 éves erős testalkatu, egészséges **keresztény földbirtokos**, 200 000 koronás ingatlan tulajdonosa, kinek 23 éves okl. gazdász fia grófi uradalomnál van alkalmazva, **nőül venne** oly urhölgyet, ki megfelelő vagyonnal rendelkezik és kinek 14-15 éves egészséges leánya van, akit fiam 3-4 év múlva nőül venne. A szomszédos hasonló birtok most kerül eladásra s azt megszerezni kívánám.

Szives ajánlatok teljes czimvel **Hegyl Lejos hirdetési irodához Budapest, Kertész utca 39.** kéretnek, honnan azok diszkréten továbbíthatnak.

A Matild krémnek

nincs szüksége, hogy csodát beszéljenek róla (ala Erényi.)

A **Matild orémet** ösmeri minden uri nő, ki a **Matild orémet** évtized óta használja itt Debreczen és vidékén; mindenki tudja, hogy a **Matild orém**ben nincsen higany, sem ólom, semmiféle ártalmas anyag, attól nem hull ki senkinek vénségére a foga, a **Matild** krémről nem hasogat idővel az arczcsontja. A **Matild orém** olyan a nagy lármával hirdetett krémek között, mint a szerény, de illatos erdei ibolya a gazdagok üvegházaiban tenyészett, szép külsejű de szagtalan virágok között.

A **Matild orém**, bürt finomít, azonnal fehérit, puder alá nappali s estli használatra a legjobb ránczfedő, szeplőt, májfoltot, mittessert, minden bőrrütítőt eltávolít. Sulyosabb esetekben a **Matild arczkenő**s éjjeli használatra. A **Matild** krém ha használja, nem költ hiába, mert ha hirdetett hatásának nem felel meg, árát minden kibuvó nélkül visszadom. **Matild szappan, puder, hajrestorer.**

Készítőjük KUN ISTVÁN

gyógyszerész

Matild széplőtöszerek kaphatók minden gyógyszerárban és drogueriarban. **Főraktár:** Rubek, előbb Tóth Béla gyógyszerár (Tiszapalota.) **Jósa és Jóna drogueriarja** Debreczen.

Carl Kronsteiner

időjárás erős, mész

a gade-festék

Törvénszerűleg védett.

50 árnyalatban, 24 l.-től kilónként foljebb.

Evek óta legjobban bevált és utánzatokat felülmuló. Egyedül célszerű mázólo anyag már festett faşadenál

Email-Fagade festék nem színlefestő, egy vonással fest, nem szükséges az előalpozás email erős — csak hideg vízben feleresztve használható. Antiseptikus — méregmentes — porhanyós. Fenkölt festés belső helyiségeknek, még festetlen faşadoknál, faépitményeknek, mint színek, pavillonok, kerítések stb. Kapható minden árnyalatban. Ára m²-ként 5 fillérért.

Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve.

Carl Kronsteiner.

Wien, III. Hauptstrasse 120.

Raktár minden nagyobb városban.

Vasöntöde kazán és gépműhely

elvállal mindenféle **vasöntéseket, kazán és gépmunkákat** a legolcsóbb árak mellett. **Kutszivattyuk, szőlőprések és egyes részei** kaphatók

Fái Bertalan

Debreczen, Hortobágy gőzmalom mellett.

☛ Tanulók felvételek. ☛

„Gyöngyvirág Crème“

az arczkrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Színvívó, fehérré és kővé teszi az arcbőrt!** Sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárban,
DEBRECZEN.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szereshető be.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Intim szerető barátot keres, csinos elvált asszony, kivel kettesben kellemesen elszórakozhatna, válasz „Most vagy soha” jeligére a kiadóhivatalba küldendő.

Légy nyugodt és türelmes a dolog, rendben van. M. . . .

„**Most vagy soha**” jeligére levelek vannak a kiadóban.

Betöltendő.

Szolgák felvételnek a Városi nyomdában.

Varró leányok konfekciós munkára felvétetnek Zöldfa-utca 10.

Egy ügyes leány és egy tanuló felvétetik Krauz Gyula kézimunka üzletébe.

Tanuló fizetéssel felvétetik Fried D. Lajos csemege kereskedésében, Piacz 72.

Kereskedelmista elvállal 2-3 polgáristát, vagy elemibe járó gyermekek tanítását el látásért Czim Zöldfa-u. 10.

Gyermektelen házmaster pár kerestetik Iskola-u. 8.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Levelezőnőnek könyvelésben jártas gépirónó állást keres. Cim a kiadóba.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel

Teseni és Hungária tea vaj, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fűszerüzletében, Piac-u. 38.

Szőzérővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászonasztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a ma naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsapaprika különlegességei óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Zsákok, vizmentes és rostáló ponyvák úgy kölcsön, mint megvételre igen olcsón beszerezhetők **Fohn József** zsáküzletében Petőfi-tér, a pályaudvar közelében.

Borecset házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztpalotában.

Különféle.

Legszobos tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Cim a kiadóhivatalban.

Elveszett egy nagy fülű, hosszú szőrű, vágott farku him leher-barna foltos «Tel» névre hallgató törpe vizsla (Cocker Spaniel.) Megtaláló jutalmat kap Simonyi-ut 10, háznál.

Fiatal házi szolgát

felvesszünk azonnali belépésre.

Hoffmann és Kronovitz könyvnyomda
Debreczen, Piacz-utca 49.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruha vásznak, — Grenadin,
Batist, — Zephir, — Kreton,
Selymek, — Ruhakelmék
óriási raktára!!

Szülők figyelmébe.

Elemi iskolai gyermekeket, kik a német nyelvet tanulni akarják, gondozásba fogad jövő tanévre

Pitonyák János tanító,
Merény, (Szepes m.)

Bővebbet írásilag, vagy a kiadóhivatalban.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely hármely testrész izzadságát megzűteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatású arczsépítő szer, ára 1 kor Ducika szappan, ára 70 fill.

Kárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csusza, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jegec sósborszesz, az eddigi sósborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek csak a

Balzsam Ödön utód

HARSÁNYI LAJOS

„Roményseghez” címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt kaphatók.

Nagy raktár mindenféle használati és díszmű árnkból.

Vendéglők, szállodák

és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmegteletőbb és ízletes kitűnő minőségű

üveg és porcellánműek

valamint alpakka, alpakka ezüst, zinnacél vagy acél evőeszközök, lámpák, kerli gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Vidéki megrendések pontosan teljesítettek.

Eladó

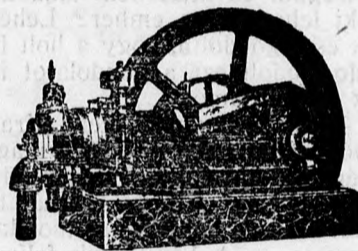
a Postakertben, Posta-utca 5. szám alatt, közvetlen szemben a fémipariskolával 2109 négyszögöl terület egészben vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

Nyersolaj, szilvógáz, Diesel benzín

Motorok és lokomobilok

Gyors szállítás.
Kedvező fizetési feltételek.
Mosszoménó jóállás.

Drezdai Mótorgyár Részv. Társ.

Németország legrégebb, legnagyobb mótorgyára.

Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V., Koháry-utca 4. sz.

(Alkotmány-utca sarok.)

A Bankgyesület Piacz-utca 72. sz. a. palotájában egy négy szobából és mellékhelyiségekből álló s a Piacz-utczára néző

Lakás

f. évi november 1-től kezdve kiadó.

Értekezhetni dr. Horvát Sándor ügyvédnél, Alföldi takarékpénztár épületében.

Üzleti könyvek,

mert azok árusításával teljesen felhagyunk,

igen olcsón

kaphatók.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában

Piacz-utca 49.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.